

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-010.06.02-11758823
Konu : Borçlanma İşlemleri Hakkında

12/02/2025

DAĞITIM YERLERİNE

GENELGE
2025/2

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68 inci maddesinde; "... d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, **faiz dâhil** iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; **yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile yapılabilir.**

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınır.

g) Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali işbirliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankaları ile yabancı devlet kuruluşlarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ve Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Yukarıda belirtilen usûl ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır." hükmü,

Aynı Kanununun 12 nci maddesinin beşinci fıkrasında; "Belediye ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunda, 68 inci maddenin (d) bendinde öngörülen sınırlamaya bağlı olmaksızın Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile borçlanma yapılabilir. Bu amaçla yapılan borçlanmalar ihbar ve kıdem tazminatı dışında hiçbir gider için kullanılamaz." hükmü,

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 22 nci maddesinin dördüncü fıkrasında; "Birliklerde çalışma programı, yetki devri, birlik ile birlik başkanının ihtilaflı olması, birlik organının veya bunların üyelerinin görevden uzaklaştırılması, yıllık faaliyet raporu, bütçe ve diğer malî konular, tahvil ihracı hariç borçlanma, bütçe içi işletme tesisi, borç ve alacakların mahsubu, yurt dışı ilişkileri, diğer kuruluşlarla ilişkiler, yazışma ve yeniden değerlendirme oranının birliklerde uygulanması konularında, bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda birlik tüzüğü ile birliğe devredilen hizmetlerle sınırlı olmak üzere Belediye Kanunu hükümleri uygulanır." hükmü bulunmaktadır.

Bu kapsamda, belediyeler, bağı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları mahalli idare birlikleri ile bu idarelerin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerce en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçen iç borçlanmalarda Bakanlığımız izni alınacak olup söz konusu idare ve şirketlerin yapacağı borçlanmalarda her bir tüzel kişiliğin borçlanma işlemleri ayrı ayrı yürütülecek ve iç borçlanmalara ilişkin iş ve işlemlerde aşağıdaki hususlara riayet edilecektir.

Dış borçlanma işlemleri ise bu Genelge kapsamı dışında olup 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yürütülecektir. Yurtiçi piyasalardaki tahvil ile kira sertifikası ihraçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığınca izin verilmesine ilişkin 4749 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

1. Borçlanma Limitini Hesaplama Yöntemi

Belediyeler ve bağı kuruluşlarının bütçeleri, izleyen yılın Mayıs ayında kesinleştiğinden **Ocak-Mayıs** (bütçenin kesinleşme tarihine kadar) döneminde yapılacak borçlanmalarda, **borçlanma limiti hesaplanırken**; 2 yıl önceki bütçe gelir kesin hesap cetvelindeki “net tahsilat” miktarı, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla arttırılarak, önce bir önceki yıla daha sonra mevcut yıla tekabül eden tutar bulunacaktır.

Mayıs-Aralık döneminde yapılacak borçlanmalarda ise, **borçlanma limiti hesaplanırken**; bir önceki yıla ait bütçe gelir kesin hesap cetvelindeki “net tahsilat” miktarı, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla arttırılarak mevcut yıla tekabül eden tutar bulunacaktır.

Bulunan bu tutarlar büyükşehir belediyeleri ve bağı kuruluşları için 1,5 ile çarpılacaktır.

Belediye şirketlerinin gelir ve giderleri bir önceki yıl sonu itibarıyla kesinleştiğinden **Ocak-Aralık** döneminde yapılacak borçlanmalarda, borçlanma limiti hesaplanırken; bir önceki yıla ait şirket ayrıntılı gelir tablosundaki “Net Satışlar”, “Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar” ve “Olağan Dışı Gelir ve Kârlar” toplamının, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla arttırılarak mevcut yıla tekabül eden tutar bulunacaktır.

Örnekler

i) A Belediyesi 2025 yılının Şubat ayında borçlanma işlemi gerçekleştirecektir.

Belediyenin bu ayda 2024 yılı bütçesi kesinleşmediğinden en son kesinleşen bütçesi 2023 yılına aittir. 2023 yılı Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelindeki 100.000.000 TL “net tahsilat” için Belediyenin borçlanma limiti, belirtilen net hasılatla 2023 yılına ait %58,46 yeniden değerlendirme oranı ve 2024 yılına ait %43,93 yeniden değerlendirme oranı uygulanarak 228.071.478 TL olarak hesaplanır.

Buna göre, A Belediyesi borçlanma limitini geçmemek kaydıyla, yılı içinde 22.807.478 TL kendi meclis kararı ile borçlanabilecektir. Bu tutarı geçen borçlanmalarda ise Bakanlığımız izni alınacaktır.

Bulunan bu tutarlar büyükşehir belediyeleri ve bağı kuruluşları için 1,5 ile çarpılacaktır.

ii) B Belediyesi 2025 yılının Haziran ayında borçlanma işlemi gerçekleştirecektir.

Belediyenin bu ayda 2024 yılı bütçesi kesinleştiğinden en son kesinleşen bütçesi 2024 yılına aittir. 2024 yılı Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelindeki “150.000.000 TL “net tahsilat” için Belediyenin borçlanma limiti, belirtilen net hasılatla 2024 yılına ait %43,93 yeniden değerlendirme oranı uygulanarak 215.895.000 TL olarak hesaplanır.

Buna göre, B Belediyesi borçlanma limitini geçmemek kaydıyla, yılı içinde 21.589.500 TL kendi meclis kararı ile borçlanabilecektir. Bu tutarı geçen borçlanmalarda ise Bakanlığımız izni alınacaktır.

Bulunan bu tutarlar büyükşehir belediyeleri ve bağı kuruluşları için 1,5 ile çarpılacaktır.

iii) C Belediyesine ait D Şirketi 2025 yılının herhangi bir ayında borçlanma işlemi gerçekleştirilecektir. Belediyelere ait şirketlerin gelir ve giderleri önceki yıl sonu itibarıyla kesinleştiğinden, ilgili şirketin borçlanma limiti hesaplanırken 31.12.2024 tarihli ayrıntılı gelir tablosu esas alınacaktır. Buna göre, 31.12.2024 tarihli ayrıntılı gelir tablosunda 50.000.000 TL “Net Satışlar”, “Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar” ve “Olağan Dışı Gelir ve Kârlar” toplamı olan Şirketin borçlanma limiti, belirtilen tutara 2024 yılına ait %43,93 yeniden değerlendirme oranı uygulanarak 71.965.000 TL olarak hesaplanır.

Söz konusu şirket borçlanma limitini geçmemek kaydıyla, yılı içinde 7.196.500 TL kendi belediye meclis kararı ve şirket yetkili organının kararına istinaden borçlanabilecektir. Bu tutarı geçen borçlanmalarda ise Bakanlığımız izni alınacaktır.

2) Borç Stokuna Dahil Edilmeyecek Hususlar

5393 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin beşinci fıkrası ve 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (g) bendi kapsamında yapılacak borçlanmalar aynı fıkranın (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacağından bu kapsamda yapılan borçlanmalar borç stokuna dahil edilmeyecektir. Ancak bu maddeler kapsamında yapılacak borçlanmalar da Bakanlığımız ve/veya ilgili Kanunlarda belirtilen kurumların iznine tabidir.

3) Borç Stokuna Dahil Edilecek Borçları Gösteren Belgelerin Bakanlığa İbraz Edilmesi

İç ve dış borç stoku: kısa veya uzun vadeli iç ve dış mali borçlar, kısa veya uzun vadeli faaliyet borçları, ödenecek vergi ve fonlar, ödenecek sosyal güvenlik kesintileri, vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler, kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar, gider tahakkukları, diğer çeşitli kısa vadeli yabancı kaynaklar ile diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamıdır.

Borç stoku hesaplanırken **faiz dâhil** iç ve dış borçlar borç stokuna dahil edilecektir. Hangi borçların borç stokuna dahil edilmeyeceği Bu Genelgenin “Borç Stokuna Dahil Edilmeyecek Hususlar” başlıklı kısmında açıklanmıştır.

Belediyeler, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları mahalli idare birlikleri ile bu idarelerin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerce Bakanlığımıza yapılacak borçlanma izni başvurularında ibraz edilecek ve Bakanlığımızca iç ve dış borç stoku hesaplanırken esas alınacak belgeler şunlardır:

a) Faiz dahil borçlanma miktarı ve konusunu içeren ve belediye meclisi (mahalli idare birlikleri için birlik meclisi) **üye tam sayısının en az salt çoğunluğu ile alınan karar** ile toplantıya katılanları belirten hazirun cetveli,

b) Belediye bağlı kuruluşlarınca yapılacak borçlanmalarda yönetim kurulu veya yetkili organların, şirketlerde karar almaya yetkili organların kararı,

c) İlgili vergi dairesinden alınan, vadesi geçmiş ibaresi bulunmayan ve yapılandırılmış borçları da içerecek toplam vergi borç miktarını gösteren belge,

ç) Sosyal Güvenlik Kurumu il müdürlüğü veya ilgili ilçe birimlerinden alınan, muaccel hale gelmiş ibaresi bulunmayan ve yapılandırılmış borçları da içerecek şekilde toplam 4/a borç miktarını gösteren belge,

d) Sosyal Güvenlik Kurumu Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan, muaccel hale gelmiş ibaresi bulunmayan ve yapılandırılmış borçları da içerecek şekilde toplam 4/c borç miktarını gösteren belge (Şirketler bu belgeyi ibraz etmeyecektir.),

e) İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK) Genel Müdürlüğünden alınan ve faiz dahil Bankaya olan borçları gösteren belge,

f) İlgili elektrik dağıtım şirketinden alınan ve elektrik borçlarını gösteren belge,

g) İdarenin personel ve piyasa borcunun belirtildiği yazı,

ğ) İLBANK dışındaki bankalardan alınan ve faiz dahil ilgili bankalara olan borçları gösteren belge,

h) 4749 sayılı Kanun kapsamında, Hazine ve Maliye Bakanlığından alınan belediyenin, bağlı kuruluşun, mahalli idare birliğinin veya bunların kurdukları Şirketlerin ayrı ayrı olacak Şekilde borç durumunu gosterir belge,

ı) İlgili kalkınma ajanslarından alınan ve kalkınma ajansına olan borçları gosteren belge,

i) Devlet Su İŐleri Genel Mūdirlüğü veya ilgili biriminden alınan ve Devlet Su İŐleri Genel Mūdirlüğüne olan borçları gosteren belge,

j) İlgili doğalgaz dağıtım Şirketinden alınan ve doğalgaz borçlarını gosteren belge,

k) İdarenin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sahip olduğu Őirketlerine olan borcunun belirtildiği yazı,

l) İdarenin tahvil ve kira sertifikası ihracı ve finansal kiralamadan doğan borçlarını gosteren yazı,

m) Yukarıda sayılanlar dışında diğer kurum, kuruluş ve kiŐilere odenmesi gereken borçların belirtildiği yazı.

(đ), (h), (ı), (i), (j), (k), (l) ve (m) bentlerine ilişkin bilgiler ve belgeler, ilgili bentlerde belirtilen borçların olmaması durumunda gonderilmeyecek bununla birlikte "EK-1 Borç Bilgileri Beyan Formu" mutlaka doldurulacaktır.

(g), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen yazılar ilgisine gore, BūyūkŐehir Belediye BaŐkanı veya Genel Sekreter, Genel Mūdūr; Belediye BaŐkanı; Birlik BaŐkanı, Birlik Genel Sekreteri veya Birlik Mūdūri imzalı olacaktır.

5393 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin (f) veya (g) bendi kapsamında sağlanan borçlar borç stokuna dahil edilmeyeceğinden bu kapsamda yapılan borçlanma varsa borçlanma talebinde bulunulurken bu durum aŐıklanarak belgeleri ayrıca ibraz edilecektir.

Öte yandan (mūlga) Mahalli İdareler Genel Mūdirlüğünün 21.02.2005 tarihli ve 45201 sayılı ve "Borçlanmalar" konulu Genel Yazısı yūrūrlükten kaldırılmıŐtır.

Uygulamanın yukarıda aŐıklandığı Őekilde yūrūtūlmesi, iliniz dāhilindeki belediyeler, bađlı kuruluŐları ve bunların üyesi olduđu mahalli idare birliklerine duyurulması, bu idarelere ait Őirketlere ise bu idarelerce duyuru yapılması hususunda;

Bilgilerini ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Murat KURUM
Bakan

Ek: Borç Bilgileri Beyan Formu

Dağıtım:

SayıŐtay BaŐkanlıđına

İçiŐleri Bakanlığına

Hazine ve Maliye Bakanlığına

Bankacılık Dūzenleme ve Denetleme Kurumuna

İller Bankası Anonim Őirketi Genel Mūdirlüğüne

81 İl Valiliğine